

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”
ФАКУЛТЕТ „МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА И АДМИНИСТРАЦИЯ”
КАТЕДРА „АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ”

КУРСОВА РАБОТА

ПО УЧЕБНАТА ДИСЦИПЛИНА
„ЧОВЕКЪТ В ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО”

НА ТЕМА:

*ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО – СЪЩНОСТ,
ФУНКЦИИ, МОДЕЛИ*

Изготвил:

Проверил:

Спец. „МИО”, II курс
дистанционно обучение
ф. №

гр. Варна, 2014

Живеем в динамично време, във века на информационните и телекомуникационни технологии. В забързаното си ежедневие човечеството е обсипано с информация и не случайно се говори за информационен потоп. Информационното общество е конкретна реалност и неоспорим факт. Днес трудът е „изтикан” от индустрията и притиснат в сектора на услугите. Нещо повече, той губи почва и там. Няма да е далеч денят, когато не повече от 10% от икономически активното население ще създава материалното богатство на света и ще го трансформира от точките на производство до точките на потребление. Това се дължи на големите технологични постижения маркирали XX в. – създаването и развитието на комуникационните и компютърните технологии. развитието на Интернет показва най-добре синергетичният ефект от тяхното съчетаване и илюстрира огромното значение на комуникационните и компютърните технологии за съвременното общество, което днес определяме като информационно.

Само за малко повече от 15 години от масовото навлизане на Интернет в обществената практика тази технология, този истински феномен на съвременната цивилизация, намери място във всяка страна и във всяка социална система; промени по радикален начин общуването между хората; направи общо и лесно достъпни огромни информационни ресурси; осигури глобализирането не само на икономиката, но и на всички области на социалната практика.

Компютърната телекомуникационна връзка е много по-бърза и по-евтина, което е най-важното и най-главното – много по-мощна и с по-големи възможности. Информационните технологии и най-динамично развиващият се техен феномен – глобалната компютърна мрежа Интернет, са ключът към всичко. В компютърната революция участват хиляди специалисти, ползващи компютъра в чисто професионален план, докато броят на ползващите Интернет са десетки милиони, които не са работили с компютър и са с минимални технически познания, но са част от информационното общество.

Информационно общество е общество, в което производството, разпространението и употребата на информация са основните икономически, политически и културни дейности. Някои от основните характеристики на такова общество са:

- използване на информационни и комуникационни технологии във всички икономически и социални сфери;
- висока заетост на работещо население в сферата на услугите (над 50%);

- намаляване на масовото производство и изчезване на част от големите индустриални компании;

- глобализация и наличие на условия за изграждане на общество, където разстоянията не са определящ фактор за социална еднородност.

Преди да разгледаме характеристиките на информационното общество е резонно да се проследи идеята за наличието и развитието на подобен социален феномен. Съвременното общество се характеризира с качествено ново отношение към информацията. Подобна постановка подсказва възможността да разглеждаме „информационното общество” в широк и тесен смисъл на думата. В широкия смисъл ще се обхванат всички изменения, настъпващи в икономическата подсистема на обществото, докато по-тясното разбиране на понятието „информационно общество” предполага анализа на влиянието и проекциите на развитието на новите информационни и комуникационни технологии върху националното, регионалното и световното стопанство.

Авторството на термина „информационно общество” се приписва на няколко души: И. Алексеева посочва като автор Ю. Хаяши – професор в Токийския технологичен институт, други учени посочват имената на Ф. Махлуп от САЩ и на Т. Умесая от Япония. Факт е обаче, че понятието „информационно общество” намира признание на официално ниво в няколко практически футурологични разработки на японското правителство. Характеристиките, които японските специалисти и изследователи извеждат като основни за бъдещото информационно общество са: налагането на информационните дейности като основен тип дейности в обществото и бизнеса; ситуирането на „информация” като основна ценност и главен производствен ресурс, главен продукт и основна стока; създаване на особен елит от специалисти в областта на информационните технологии /информация/ и разрушаване на съществуващата обществена стратификация – оформя се същевременно елит, който контролира главния обществен ресурс – информацията.

Независимо как ще го наречем, бъдещото информационно общество предполага развитието на цялостна концепция и цялостна теория в различните аспекти на неговото развитие. В тази връзка унгарският автор Ласло Карваликс дава основните щрихи на еволюцията на идеята за информационното общество:

На първия етап на своето развитие от обществена теория с научно-прогностичен характер концепцията за информационното общество постепенно се трансформира в

несвързани и непоследователни политически адаптивни и конюнктивни приложения, които доминират и до днес.

На втория етап първоначалните „пионерски“ визии за инфо-обществото се заменят от идеята за „глобално информационно общество“, която печели все повече привърженици.

На третия етап от еволюцията се прави опит информатизацията на обществения живот да бъде поставена в служба на хуманизма и обществения идеал, но на практика светът на ценностите и социалното развитие са заменени от политика на прагматизъм и конкуренция.

Според Карваликс докато първите програми за обществено и национално развитие са ориентирани към социума и качеството на живота, то в резултат на смяната на парадигмите в контекста на прехода към информационно общество днес вече националните информационни стратегии са насочени главно към подобряване на конкурентоспособността в условията на все по-глобализиращата се икономика.

Като начало на процеса на концептуализация, чиято еволюция разглежда Карваликс, следва да се открият най-важните страни и характеристики на информационното общество. Такъв опит прави руският изследовател А. Ракитов. Той предлага набор от ориентировъчни предимно технологични критерии за очертаване обхвата на инфо-обществото. Според Ракитов това е общество в което:

1. „Всеки човек или група лица, предприятие или организация, във всяка точка на страната и по всяко време могат да получат срещу съответно заплащане или безплатно, на основата на автоматизиран достъп и системи за връзка всякаква информация и знания, необходими за тяхната жизнена дейност и решаването на лични и социално значими задачи.

2. В обществото се произвежда, функционира и е достъпна за всеки индивид, група или организация съвременна информационна технология.

3. Има развити структури, осигуряващи създаването на национални информационни ресурси в обем, необходим за поддържане на постоянно ускоряващия се научно-технически и социално-исторически прогрес.

4. Протича процес на ускорена автоматизация и роботизация във всички сфери и отрасли на производството и управлението.

5. Протичат радикални изменения в социалните структури, вследствие на което се оказва разширението на сферата на информационната дейност и услуги”.